

Tillfälliga bestämmelser om förebyggande sjukpenning med anledning av sjukdomen covid-19

Riksförbundet FUB är en intresseorganisation som arbetar för att barn, ungdomar och vuxna med intellektuell funktionsnedsättning ska kunna leva ett gott liv. Vi är cirka 26 500 medlemmar i lokalföreningar runt om i landet. Personer med intellektuell funktionsnedsättning och deras anhöriga är medlemmar i FUB liksom många andra som delar vår grundsyn.

Reglerna om förebyggande sjukpenning måste omfatta anhöriga som delar hushållsgemenskap med personer ur riskgrupperna

Riksförbundet FUB välkomnar förslaget om förebyggande sjukpenning med anledning av covid-19. Tyvärr är förslaget långt ifrån tillräckligt för att skydda personer som tillhör riskgrupperna. Många av våra medlemmar, särskilt gruppen med flerfunktionsnedsättning, är särskilt utsatta.

Personer med flerfunktionsnedsättning specificeras i listan över personer som kan få förebyggande sjukpenning. Med flerfunktionsnedsättning menas personer med omfattande intellektuell funktionsnedsättning och rörelsenedsättning (ofta rullstolsburen). Dessutom tillkommer stora kommunikationssvårigheter (saknar tal), syn- och/eller hörselnedsättning samt medicinska sjukdomar som nedsatt lungfunktion, epilepsi, nutritionssvårigheter mm. Personer med flerfunktionsnedsättningar är så beroende av andra människor, anhöriga och personliga assistenter, att de bara kan skyddas från smitta genom omgivningens aktiva val att inte vara nära personen om man själv riskerar att vara smittbärare.

Socialdepartementet anför att anhöriga som inte har möjlighet att arbeta hemifrån inte ska omfattas av rätten till förebyggande sjukpenning. FUB motsätter sig detta förslag. Även om smittspridningen inte är högre i riskgrupperna kvarstår fara för liv om en anhörig utan symtom smittar en person i sitt hushåll som tillhör en riskgrupp. Många personer med flerfunktionsnedsättning har redan svårigheter med nedsatt lungfunktion och andning och finns därför med på Socialstyrelsens lista över riskgrupper som riskerar att bli allvarligt sjuka i covid-19. FUB ifrågasätter också hur anhöriga som inte har möjlighet att arbeta hemifrån ska kunna undvika att föra smitta vidare om symtom inte utvecklas omedelbart. Personer med flerfunktionsnedsättning är helt beroende av andra personer och lever nära inpå och tillsammans med sina anhöriga. Utsattheten hos personer med flerfunktionsnedsättning kan inte nog betonas.

Syftet med de tillfälliga bestämmelserna är att bidra till ett ökat skydd för de individer som löper störst risk att drabbas av ett särskilt allvarligt sjukdomsförlopp vid insjuknande i covid-19. Bestämmelserna kommer inte skydda personer med flerfunktionsnedsättning om anhöriga inte omfattas av ersättningssystemet.

Ersättningen måste gälla retroaktivt

Enligt lagförslaget ska rätten till förebyggande sjukpenning upphöra när risken för samhällsspridning nedgått till nivå 3 (måttlig risk). Folkhälsomyndighetens nuvarande bedömning, nivå 5 (mycket hög risk), gäller sedan den 10 mars. I snart tre månaders tid har allmänheten uppmanats att minska spridning och att skydda personer i riskgrupper. Den 16 april gav riksdagen i uppdrag till regeringen att ta fram en modell för ersättning. Socialdepartementet föreslår att reglerna om förebyggande sjukpenning ska träda i kraft 1 juli 2020. Denna omfattande fördröjning medför stor oro och ekonomisk utsatthet för personer i riskgrupper och deras anhöriga. Personer i riskgrupper och deras anhöriga har sedan länge tvingats avstå förvärvsarbete och det är nödvändigt att de ges adekvat ersättning från socialförsäkringssystemet.

För Riksförbundet FUB

.....
Harald Strand

Förbundsordförande

Riksförbundet för barn, unga och vuxna med intellektuell funktionsnedsättning, FUB